

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хүнс, Хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: УВА-2024/10/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Улаангом хот
2024 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь
Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn
Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-AmgalanM@audit.gov.mn
Гэрээт аудитор: С.Алтанхундара
Утас: 70453799, Цахим хаяг: S_Altanhundaga@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГ Р.ЦЭНДЭЭ ТАНАА

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

2024.02.23 № УВА.2024/10/НА.СТА.ТЧЗ
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Увс аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Увс аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант хугацаанд Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2023 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 129 дүгээр тогтоолоор Увс аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар /хуучин нэрээр/ -ын хөрөнгөнд бүртгэлтэй 9,800.0 мянган төгрөгийн балансын үнэтэй Pguis-20 авто машин, 11 нэр төрлийн 7,962.6 мянган төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, 13 нэр төрлийн 3,870.5 мянган төгрөгийн балансын үнэтэй тавилга эд хогшлыг балансаас балансад шилжиж ирснийг орлого авсан байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

0200700582

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант хугацаанд Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч шинэчлэгдэн томилогдсон байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/Төгрөг/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	109720008.03	127515358.03
33	АВЛАГА	17200731.00	43722951.00
335	Бусад авлага	17200731.00	43722951.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	0.00	6348000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	17200731.00	37374951.00
34	УРЬДЧИЛГАА	39550.00	0.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	39550.00	0.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	39550.00	0.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	92479727.03	83792407.03
351	Түүхий эд материал	31375727.03	37325427.03
35110	Тусгай зориулалттай материал	31375727.03	37325427.03
354	Хангамжийн материал	55889000.00	21251980.00
35410	Бичиг хэргийн материал	230000.00	1221480.00
35420	Аж ахуйн материал	55659000.00	17290500.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.00	2740000.00
35600	Мал амьтад	5215000.00	25215000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	613169727.68	575983347.10
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	613169727.68	575983347.10
392	Биет хөрөнгө	501879727.68	465833347.10
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	487208445.84	487208445.84
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-54482677.29	-71711427.33
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	140391772.52	150191772.52
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-123910772.52	-143906805.85
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	129347372.51	137310014.33
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-82521533.34	-97886992.13
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	21595505.25	25466031.85
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15748385.29	-20837692.13
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	17910999.20	17910999.20
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17910999.20	-17910999.20
393	Биет бус хөрөнгө	111290000.00	110150000.00
39301	Програм хангамж	5920000.00	5920000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1750000.00	-2890000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	107120000.00	107120000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	722889735.71	703498705.13
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	4828240.00	227200.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4828240.00	227200.00
413	Өглөг	4828240.00	227200.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.00	130000.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	3538040.00	0.00

4136	Бусад өглөг	1290200.00	97200.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1283000.00	0.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	7200.00	97200.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	718061495.71	703271505.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	718061495.71	703271505.13
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	790071309.76	790071309.76
51101	Өмч: - төрийн	790071309.76	790071309.76
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-335514108.36	-350304098.94
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-246975988.88	-335514108.36
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-88538119.48	-14789990.58
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	263504294.31	263504294.31
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	722889735.71	703498705.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	578376197.75	962194358.18
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	167355703.75	152644380.18
120	Нийтлэг татварын бус орлого	167355703.75	152644380.18
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	167355703.75	152644380.18
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	167355703.75	152644380.18
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	411020494.00	809549978.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	374902684.00	782457264.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	374902684.00	782457264.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	36117810.00	27092714.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4193000.00	2000000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7000000.00	23542714.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	24924810.00	1550000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	464193445.48	858750748.76
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	464193445.48	858750748.76
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	406716582.59	778995427.29
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	241491059.92	456178379.00
210101	Үндсэн цалин	189102156.00	265619084.00
210102	Нэмэгдэл	41734906.00	117744736.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10653997.92	23339712.00
210104	Урамшуулал	0.00	49474847.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30395130.19	56802115.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	20848754.00	38972131.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2414944.47	4584956.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1901715.59	3628364.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	475428.88	874240.06

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4754287.25	8742422.15
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34241880.00	36333473.73
210301	Гэрэл, цахилгаан	3829771.00	2756664.73
210302	Түлш, халаалт	28304320.00	31873570.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2107789.00	1703239.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23929610.00	86289178.80
210401	Бичиг хэрэг	2076850.00	3429070.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16259400.00	35154478.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2487360.00	2774630.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	134500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3106000.00	44796500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1199000.00	10842550.00
210604	Урсгал засвар	1199000.00	10842550.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4896000.00	20480000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4896000.00	20480000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18643410.00	55123470.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9017500.00	48552980.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	632000.00	632000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	643500.00	798350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	38010.00	377148.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55000.00	22000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7875000.00	4270000.00
210807	Газрын төлбөр	382400.00	470992.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	49060492.48	56946260.76
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7330000.00	14229000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2869000.00	2000000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	38861492.48	40717260.76
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57476862.89	79755321.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	29827984.00	31297164.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	350000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26967984.00	28487164.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2860000.00	2460000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	27648878.89	48458157.47
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27648878.89	48458157.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	114182752.27	103443609.42
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	202720871.75	118233600.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	202720871.75	118233600.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-202720871.75	-118233600.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-88538119.48	-14789990.58

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
------------	----------	---------------------	-----------------------

1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	406319763.00	818834158.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	406319763.00	818834158.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	374902684.00	782457264.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	374902684.00	782457264.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	31417079.00	36376894.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4193000.00	2000000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7000000.00	23542714.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	20224079.00	10834180.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	406319763.00	818834158.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	406319763.00	818834158.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	348400100.11	739298836.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	241530609.92	456138829.00
210101	Үндсэн цалин	189141706.00	265579534.00
210102	Нэмэгдэл	41734906.00	117744736.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10653997.92	23339712.00
210104	Урамшуулал	0.00	49474847.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30395130.19	56802115.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	20848754.00	38972131.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2414944.47	4584956.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1901715.59	3628364.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	475428.88	874240.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4754287.25	8742422.15
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30703840.00	39871513.73
210301	Гэрэл, цахилгаан	3829771.00	2756664.73
210302	Түлш, халаалт	24766280.00	35411610.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2107789.00	1703239.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23601610.00	52997658.80
210401	Бичиг хэрэг	2306850.00	3099050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16259400.00	40885478.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2487360.00	2774630.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	134500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2548000.00	6104000.00
2105	Нормативт зардал	574000.00	2550000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	574000.00	2550000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1199000.00	18286250.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	3399700.00
210604	Урсгал засвар	1199000.00	14886550.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4896000.00	20480000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4896000.00	20480000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9560910.00	75943470.00

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7100000.00	69372980.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	632000.00	632000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	643500.00	798350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	38010.00	377148.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55000.00	22000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	710000.00	4270000.00
210807	Газрын төлбөр	382400.00	470992.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5939000.00	16229000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3070000.00	14229000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2869000.00	2000000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57919662.89	79535321.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30270784.00	31077164.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	350000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26967984.00	28487164.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3302800.00	2240000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	27648878.89	48458157.47
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27648878.89	48458157.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	0.00	0.00
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	0.00	0.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	0.00	0.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	0.00	0.00
14	Бусад эх үүсвэр	0.00	0.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	0.00	0.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөг/					
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-246,975,988.88	806,599,615.19
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-246,975,988.88	806,599,615.19

C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-88,538,119.48	-88,538,119.48
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-335,514,108.36	718,061,495.71
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-335,514,108.36	718,061,495.71
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-335,514,108.36	718,061,495.71
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-14,789,990.58	-14,789,990.58
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	790,071,309.76	263,504,294.31	-350,304,098.94	703,271,505.13

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	/төгрөг/			
		Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	374902700.00	365477884.11	805409200.00	745098000.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	374902700.00	365477884.11	805409200.00	745098000.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	346171900.00	336747100.11	751274400.00	714020836.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	250155200.00	241530609.92	460303200.00	456138829.00
210101	Үндсэн цалин	187755800.00	189141706.00	255544500.00	265579534.00
210102	Нэмэгдэл	52104900.00	41734906.00	136082400.00	117744736.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10294500.00	10653997.92	23871000.00	23339712.00
210104	Урамшуулал	0.00	0.00	44805300.00	49474847.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30644400.00	30395130.19	57538600.00	56802115.00

210201	Тэтгэврийн даатгал	20838200.00	20848754.00	39126000.00	38972131.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2451600.00	2414944.47	4603100.00	4584956.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1961200.00	1901715.59	3682500.00	3628364.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	490300.00	475428.88	920900.00	874240.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4903100.00	4754287.25	9206100.00	8742422.15
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30791600.00	30703840.00	44061800.00	39871513.73
210301	Гэрэл, цахилгаан	3976000.00	3829771.00	4239500.00	2756664.73
210302	Түлш, халаалт	24705700.00	24766280.00	38038600.00	35411610.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2109900.00	2107789.00	1783700.00	1703239.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21102300.00	20887610.00	46082100.00	43037658.80
210401	Бичиг хэрэг	2354200.00	2306850.00	4792500.00	3099050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14277700.00	14269400.00	33145900.00	31785478.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2645500.00	2487360.00	2302900.00	1914630.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	0.00	134500.00	134500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1824900.00	1824000.00	5706300.00	6104000.00
2105	Нормативт зардал	577700.00	574000.00	2638000.00	2550000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	577700.00	574000.00	2638000.00	2550000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1216400.00	1199000.00	18550200.00	18286250.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	0.00	3400000.00	3399700.00
210604	Урсгал засвар	1216400.00	1199000.00	15150200.00	14886550.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5123300.00	4896000.00	12426700.00	8712000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5123300.00	4896000.00	12426700.00	8712000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6561000.00	6560910.00	96994500.00	75943470.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4100000.00	4100000.00	88564600.00	69372980.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	632000.00	632000.00	941700.00	632000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	643500.00	643500.00	863400.00	798350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	38100.00	38010.00	678200.00	377148.00

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55000.00	55000.00	144200.00	22000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	710000.00	710000.00	5263800.00	4270000.00
210807	Газрын төлбөр	382400.00	382400.00	538600.00	470992.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	0.00	12679300.00	12679000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	0.00	12679300.00	12679000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28730800.00	28730784.00	54134800.00	31077164.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28730800.00	28730784.00	54134800.00	31077164.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.0	0.0	350000.00	350000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26968000.0	26967984.0	50939100.00	28487164.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1762800.0	1762800.0	2845700.00	2240000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.0	0.0	0.0	0.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.0	0.0	0.0	0.0
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	0.0	0.0	0.0	0.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	374902700.00	365477884.11	805409200.00	745098000.53
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	374902700.00	365477884.11	805409200.00	745098000.53
122005	Орон нутгийн төсвөөс	374902700.0	365477884.1	805409200.00	745098000.53
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	21.0	19.0	49.00	41.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.0	1.0	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	20.00	18.00	24.00	20.00
620001	Удирдах ажилтан	1.0	1.0	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.0	9.0	18.00	14.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	8.0	8.0	5.00	5.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	0.0	0.0	24.0	20.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	0.0	0.0	16.00	12.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	0.0	0.0	8.00	8.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	23728000.00

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	23728000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	23728000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	9960000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	9,100,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	860,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	11768000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	11,768,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	2000000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	2,000,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	23728000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	23728000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	21,728,000.00

2.6 Аудит хийсэн ахмадын сангийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
				Дүнгээр	%
11000	Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл				
11100	Үүнээс: Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл				
11200	Кассын оны эхний үлдэгдэл				
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1550000.00	1550000.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		1550000.00	1550000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		1550000.00	1550000.00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1550000.00	1550000.00	-
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1550000.00	1550000.00	-
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1550000.00	1550000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1550000.00	1550000.00	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1550000.00	1550000.00	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ				
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал				
12000	Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл				
12100	Үүнээс: Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл				
12200	Кассын дансны эцсийн үлдэгдэл				

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 4,614.2 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 313.2 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 4301.0 мянган төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.1. Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт: Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын даргын үүргийг түр гүйцэтгэгч байсан С.Цолмонгийн цалингийн урьдчилгаа 313.0 мянган төгрөгийг суутган тооцоогүй, санхүүгийн тайланд авлагаар бүртгээгүй нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2 дахь хэсэгт “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд дараах арга хэмжээг авч ажиллана”, 15.2.6 дахь заалтад “байгууллагын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, цалин хөлсийг орлого, гүйцэтгэл, үр дүн, үр ашигтай нь уялдуулан олгох” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Суутган тооцоогүй 312.2 мянган төгрөгийг төлүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.1 Зөвлөмж

Илрүүлэлт:

Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн Б/40 дүгээр тушаалаар үр дүнгийн урамшуулал, хоолны хөнгөлөлтөд гэж ХХААГ-ын даргын үүргийг түр олгон гүйцэтгэгчээр ажиллаж байгаад 2023 оны 9-р сард чөлөөлөгдсөн С.Цолмонд 2,931.0 мянган төгрөг, Мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний хяналтын улсын байцаагчаар ажиллаж байгаад 5-р сард өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгож ажлаас чөлөөлөгдсөн М.Балжиннямд 1,370.0 мянган төгрөг тус тус олгосон байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Цаашид Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ын 1.2.2 дахь заалтад “төсвийн шууд захирагч нь байгууллагын төрийн албан хаагчийн **гүйцэтгэлийн үнэлгээ**, улирлын ажлын үр дүнг үндэслэн холбогдох гүйцэтгэлийн үнэлгээний журамд тодорхойлсон мөнгөн урамшуулал авах нөхцөлийг хангасан төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгоно” гэж заасныг мөрдөж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

	Нийт зөрчил	Үүнээс
--	-------------	--------

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Зөрчлийн товч утга	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Ажлаас чөлөөлөгдсөн хүмүүст урамшуулал олгосон	1	4,614.2	1	313.2			1	4,301.0		
Дүн	1	4,614.2	1	313.2			1	4,301.0		

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			

Бэлтгэсэн: Гэрээт аудитор

/С.Алтанхундага/ 2024.02.24

Анхан шатны хяналт хийсэн:

Аудитын менежер

/М.Бат-Амгалан/ 2024.02.24

Хоёр дах шатны хяналт хийсэн:

Дарга, тэргүүлэх аудитор

/М.Батсуурь/ 2024.02.24

